Volume 3, Issue 1,2024

PROFESSIONAL TA'LIMDA BILIM SIFATINI ANIQLASHDA ISPRING DASTURIDAN FOYDALANISH

Ruzimuratova Gavxar Shomaxamatovna
Rayimova Maxliyo Muzaffarovna
Umarova Gulshan Qaxxorovna
Ro'ziyev Azizjon Sherboyevich
Zarafshon shaxri kasb hunar maktabi o'qituvchilari

Anotatsiya: Maqolada Professional ta'limda bilim sifatini aniqlashda ISPRING dasturidan foydalangan holda o'qitishda pedagogik dasturiy vositalardan foydalanishning asosiy omillarning mazmun-mohiyati yoritilgan va amaliyotda ta'lim jarayoniga qo'llaniladigan ISPRING pedagogik dasturiy vositasi bo'yicha aniq tavsiyalar ishlab chiqarilgan. Informatika fanidan testlar yaratish ushun mo'ljallangan Ispring Suite dasturidan foydalanish yo'llari ko'rib chiqilgan.
Kalit so'zlar: ISPRING, Power Point, flash (swf) formati,HTML texnologiyasi, Interaktiv testlar, sinxron.

Ta'limni kompyuterlashtirish bilan bog'liq muammolarni tadqiq qilishda ko'plab yutuqlarga erishilganligini qayd qilgan holda bu sohada yechimini kutayotgan masalalari ko'p ekanligini ham ta'kidlash joiz. Chunonchi, ta'limni kompyuterlashtirishga bir necha yil oldin kirishilgan va qator ishlar qilingan bo'lsa-da, ko'pchilik uchun bu ta'limni tashkil qilishning yangi, noan'anaviy shakli sifatida taassurot qoldirib kelmoqda. Albatta, kompyuter ta'lim sifati va samaradorligini sezilarli darajada oshirish imkoniyatiga ega, buning uchun sifatli pedagogik dasturlar va mukammal uslubiyotdan foydalanish lozim.

Ta'lim jarayonida foydalanishga mo'ljallangan ko'plab elektron o'quv materiallari yaratilganki, unga elektron darslik, elektron o'quv qo'llanma, elektron test,o'rgatuvchi dastur vositalari kabilarni misol qilib ko'rsatish mumkin.

Olimlarning o'tkazgan tajribalarining tahlillariga ko'ra ta'lim jarayonida zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalanish, ya'ni talaba ko'rib, eshitib va bajarib ko'rish natijasida o'zlashtirish ko'rsatkichi 90% ga ortgani aniqlangan. Hozirda dasturiy vositalar doiymiy rivojlanib bormoqda va yanada yangi, imkoniyatlari kengaytirilgan dasturlar ishlab chiqilmoqda. Ana shunday dasturlardan biri Ispring dasturidir. Ushbu dastur yordamida juda qulay taqdimotlar yaratish mumkin. Dasturni o'rganish qulayligi shundaki, dastur Power Point negizida ishlaydi. Dastur imkoniyatlaridan yana biri testlar tuzishdir. Testlarni turli shakllarda tuzish mumkindir. Taqdimot tayyorlash jarayonida ovozlarni yozish, videotasvir yozib olish ham mumkin. Tayyor taqdimotlarni flash xolatga o'tkazish imkoniyati mavjud. Yuqoridagilardan ushbu dastur yordamida tez va sifatli elektron ishlanmalar, elektron testlar,turli taqdimotlar yaratish mumkinligi ko'rinib turibdi.

Ispring dasturi va uning imkoniyatlari.

Elektron axborot ta'lim resurslarini yaratishda keng ishlatilib kelinayotgan dasturiy ta'minotlardan biri Ispring dasturi hisoblanadi.Odatda, taqdimotni o'tkazishga tayyorlanish jarayonida aksariyat hollarda Microsoft PowerPoint dasturiy ta'minotidan foydalaniladi. Ammo bunday taqdimotlar faqat mazkur mahsulot formatidagina bo'lishi mumkin (ppt, pptx). Hozirgi vaqtda internet texnologiyalarining rivojlanishi va o'z navbatida, masofali ta'lim turining paydo bo'lishi natijasida taqdimot fayllarini internet brauzerining o'zida onlayn ravishda to'g'ridan-to'g'ri ko'rish uchun flash (swf) formatida yoki HTML 5 texnologiyasi asosida yaratilgan fayl bo'lishi kerak. Hozirga kelib, PowerPoint dasturida tayyorlangan taqdimotdan flash-rolik shakllantirish imkoniyatini beruvchi dasturlar yaratilgan. Mahsulot iSpring deb nomlanadi va iSpring

QuizMarker, iSpring PRO va iSpring Kinetics kabi variantlarga ega. Mustaqil ekspertlarning fikriga ko‘ra, bugungi kunda mazkur mahsulot tezligi, bir formatdan boshqa formatga konvertatsiyalash sifati va optsiyalar soniga ko‘ra eng yaxshilaridan biri hisoblanadi. iSpring nafaqat flash-taqdimotlarni yaratishga, balki ta’lim jarayonida qo‘llanilishi mumkin bo‘lgan roliklar tayyorlashda, xususan, ularga turli shakldagi so‘rovlar, elektron testlarni ham kiritgan holda o‘zaro interaktiv bog‘lanish imkoniyatini ham beradi.

ISpring Suite – bu PowerPoint dasturida elektron o‘quv kurslarini yaratuvchi professional vosita hisoblanadi. iSpring dasturi yordamida foydalanuvchi bir nechta bosqichdagi o‘quv kurslarini yaratishi va nashr qildirishi mumkin:

a) Power Point- taqdimotlar bazasida o‘quv kurslarini yaratish;
b) Audio va video fayllarni birlashritish;
c) Interaktiv testlar yaratish;
d) Interaktiv bloklar yaratish;
e) Masofaviy ta’lim tizimi uchun ma’lumotlar tayyorlash.

ISpring Suite dasturi o‘zida ISpring Pro, ISpring QuizMaker va ISpring Kinetics dasturlarini jamlagan. iSpring dasturini uskunalari PowerPiont dasturining menyular satriga sozlanadi. iSpringning o‘rnatilishi muvofaqqiyatli bajarilgandan so‘ng, Power Pointga iSpring insturimental qatori qo‘shiladi. iSpringning funksiyalaridan tayyorlangan fayli Flash formatga o‘ziga xos playback (boshqarilish)ni yuzaga keltiradi. Audio va videolar bilan Flahda tayyorlangan fayl yaxshiroq bo‘ladi. Eslatma, aytish kerakki iSpring Proga qo‘shiladigan xar bir ma’lumot Windows uchun o‘ziga xoss ahamiyatga ega.

ISpring Pro yordamida:

- Windowsda Flashni muomilaga chiqarish;
- Prezentatsiyani tadqiq etish;
- Window bilan bog’lanish;
- Windowni taqdim etish;
- Windowda audio yozish;
- Windowda vidio yozish;
- Windowda sinxron qilish;
- Windowga so‘rovlar qo‘yish;
- Windowni Flashga kiritish mumkin.

tugmasini bir marta bosish orqali yuqori darajadagi Flash movie o‘rnatiladi. ISpring Quick Publishning o‘ziga xos xususiyatlaridan biri taqdim etiladigan prezentatsiyada ortiqcha o‘zgarishlarga yo‘l qo‘ymaydi. iSpring Pro 180 dan ortiq effektlarga ega. Bu ko‘rsatkich Power Point 2007 dagi barcha effektlar kombinatsiyasidan iboratligi, ko‘plab harakatlarni o‘z ichiga olganligi hamda shu ko‘rsatkich bo‘yicha harakatlarni mukammallashtirganligi bilan tasvirlanadi.

Elektron axborot ta’lim resurslari ichida kiruvchi elektron nazorat turlarini yaratish uchun iSpring QuizMaker dasturini keltirish mumkin.

iSpring QuizMaker quyidagi asosiy imkoniyatlari mavjud:

- tarmoqlangan testlar yaratish imkoniyati (adaptatsiyalashtirilgan testlarni
- yaratish) imkoniyati;
- ikki, uch, to‘rt yoki besh javobli yopiq test topshiriqlari, ulardan biri to‘g‘ri,
- ikkitasi haqiqatga yaqinroq turidagi topshriqlari;
- bir necha to‘g‘ri javobli yopiq test topshiriqlari;
- ochiq test topshiriqlari;
- o‘xshashlikni aniqlashga yo‘naltirilgan topshiriqlar;
- to‘g‘ri ketma-ketlikni aniqlashga mo‘ljallangan topshiriqlarni yaratish imkoniyati

Test topshiriqlariga quyidagi talablar qo‘yiladi:

- Test topshirig‘i mazmunining to‘g‘riligi;
- Savolning mantiqiy jihatdan to‘g‘ri tanlanishi;
- Test topshirig‘i shaklining to‘g‘riligi;
- Test topshirig‘ining savol va javobning qisqaligi;
- Test topshirig‘i elementlarining to‘g‘ri joylashganligi;
- Test topshirig‘ining to‘g‘ri javoblari bir xil baholanishi;
- Tahsil oluvchilarga test topshirig‘ining bajarish bo‘yicha bir xil ko‘rsatma berilishi;
- Ko‘rsatmalarning test topshirig‘i va mazmuniga mosligi.

Bundan tashqari test topshiriqlari Davlat test markazi tomonidan belgilangan talablarga javob berishi lozim. Test topshiriqlarini tuzishda mazmun asosiy o‘rinni egallaydi, shu sababli o‘quv kursi mazmunidagi bilimlarni aniqlash va ularga mos o‘quv maqsadlariga erishish darajasini belgilaydigan test topshiriqlarini tuzish maqsadga muvofiq.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. А.А.Абдуқодиров, Р.Ишмухамедов, А.Пардаев. Таълимда инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий тавсиялар).- Т.:Истеъдод, 2008.-180 бет.
2. Muhammadiyev J.O‘. , Nazirova D.X. Power Point programmasida ishlash. O‘quv uslubiy qo‘llanma TDYI- 2003 yil.
3. Razzoqov Sh.I. , Yo‘ldoshev Sh.S. , Ibragimov U.M. “Kompyuter grafikasi” Kasb- hunar kollejlari uchun “NOSHIR”- TOSHKENT-2013 yil.
4.J.F.Yo‘ldoshev, S.Usmonov “Ilg‘or pedagogic texnologiyalar”.Toshkent sh. “O‘qituvchi” 2004 y
5.T. Madumarov, M. Kamoldinov “Innovasion pedagogik texnologiya asoslari va uni ta`lim tarbiya jarayonida qo‘llash”, T. “Talqin”, 2012yil.